

30 MAI. 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 30.5.2014
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./441

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Λάζαρο Τσαβδαρίδη
2. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Δερμετζόπουλο
3. Βουλευτή κ. Θεόδωρο Σολδάτο
4. Βουλευτή κ. Λευτέρη Αυγενάκη
5. Βουλευτή κ. Ιορδάνη Τζαμτζή
6. Βουλευτή κ. Ηλία Βλαχογιάννη
7. Βουλευτή κ. Γεώργιο Κοντογιάννη
8. Βουλευτή κ. Δημήτριο Κυριαζίδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 7899/29.4.2014 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 7899/29.4.2014 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Λάζαρου Τσαβδαρίδη, Αλέξανδρου Δερμετζόπουλου, Θεόδωρου Σολδάτου, Λευτέρη Αυγενάκη, Ιορδάνη Τζαμτζή, Ηλία Βλαχογιάννη, Γεώργιου Κοντογιάννη και Δημήτριου Κυριαζίδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος των Αιγών που προστατεύεται από την UNESCO ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς καταλαμβάνει έκταση περίπου 65.000 στρεμμάτων το μεγαλύτερο μέρος της οποίας συμπεριλαμβάνεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Βέροιας, ενώ ένα μικρό τμήμα της συμπεριλαμβάνεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Αλεξανδρείας. Στο κέντρο —ανάμεσα στα Δ.Δ. Παλατισίων και Βεργίνας— της τεράστιας αυτής έκτασης που εκτός από κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος είναι επίσης κηρυγμένη ως «Περιοχή Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους» βρίσκεται το τειχισμένο αρχαίο άστυ με το ανάκτορο και το θέατρο του Φιλίππου Β', τα ιερά με τα βασιλικά αναθήματα, αλλά και η διάσημη βασιλική νεκρόπολη στην οποία έχουν ως τώρα εντοπιστεί και ερευνηθεί τρεις βασιλικές ταφικές συστάδες, η γνωστή συστάδα του Φιλίππου Β' η οποία για την ώρα είναι το μόνο πλήρως αναδεδειγμένο και επισκέψιμο τμήμα του αρχαιολογικού χώρου των Αιγών, η Συστάδα των Βασιλισσών με τους εντυπωσιακούς τάφους της βασίλισσας Ευρυδίκης και της βασίλισσας Θεσσαλονίκης και η κεντρική ταφική συστάδα των Τημενιδών, στην οποία μέχρι τώρα έχουν ανασκαφεί 20 πολύ σημαντικά ταφικά μνημεία ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγονται και οι πρόσφατα (2012-13) ανακαλυφθέντες τάφοι των βασιλέων του 5^{ου} προχριστιανικού αιώνα, αλλά και οι τρεις μακεδονικοί τάφοι των τελευταίων μελών της δυναστείας (τέλος 4ου- αρχές 3ου αι. π.Χ.).

Με δεδομένο ότι μέχρι το 2007 εκτός από την συστάδα του τάφου του Φιλίππου Β' κανένα άλλο μνημείο ή τμήμα του αρχαιολογικού χώρου των Αιγών δεν είχε αναστηλωθεί ή αναδειχθεί και με στόχο τη συστηματική και ορθολογική προσέγγιση του ζητήματος της διαχείρισης-ανάδειξης αυτού του εξαιρετικά σημαντικού αρχαιολογικού χώρου, η ΙΖ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων με χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ στο πλαίσιο του έργου Μελέτες Ωρίμανσης προχώρησε στην εκπόνηση της μελέτης "Ενοποίησης Προστασίας και Ανάδειξης του Αρχαιολογικού Χώρου των Αιγών", η οποία εγκρίθηκε το 2010. Η μελέτη αυτή, εκτός από την ανάπτυξη της έννοιας του Πολυκεντρικού Μουσείου, μια νέα, ολιστική και δυναμική προσέγγιση του ζητήματος της σχέσης αρχαιολογικού χώρου – μουσείου - επισκέπτη με την δημιουργία ενός πολύμορφου, πολυδύναμου και συνεχώς εξελισσόμενου μουσειακού μορφώματος που με αίθουσες - ενότητες, διάσπαρτες στον πραγματικό γεωγραφικό χώρο, θα αγκαλιάζει και θα

✓✓

ενσωματώνει το σύνολο του αρχαιολογικού χώρου και θα επεκτείνεται στον υπερβατικό κόσμο της εικονικής πραγματικότητας και του διαδικτύου, περιλαμβάνει επίσης τις γενικές αρχές όλων των αναστηλωτικών επεμβάσεων, αλλά και πλήθος επί μέρους παρεμβάσεων και αποτελεί το MASTER PLAN για την ανάδειξη του συνόλου του αρχαιολογικού χώρου. Μια σειρά επί μέρους μελετών που εκπονήθηκαν ή εκπονούνται συμπληρώνουν το master plan και αποτελούν την βάση για την πραγματοποίηση έργων μερικά από τα οποία έχουν ήδη ξεκινήσει να υλοποιούνται.

Ειδικότερα:

1. Ανάκτορο του Φιλίππου Β΄. Η αναστήλωση του μοναδικού αυτού μνημείου που αποτελεί σημείο καμπής στην ιστορία της αρχιτεκτονικής ξεκίνησε το 2007 και είναι το κυρίαρχο μέλημα της ΙΖ΄ ΕΠΚΑ στον αρχαιολογικό χώρο των Αιγών. Στο τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ, τον Δεκέμβριο του 2014, θα έχει ολοκληρωθεί η συντήρηση-αναστήλωση της δυτικής, νότιας και νοτιοανατολικής πτέρυγας του κυρίως κτηρίου μέχρι το ύψος του τοιχοβάτη-στυλοβάτη. Στις αρχές Ιανουαρίου 2014 εγκρίθηκε η μελέτη αναστήλωσης της βόρειας και της ανατολικής πλευράς του κτηρίου που εκπονήθηκε από την ΙΖ΄ ΕΠΚΑ, ενώ ήδη ολοκληρώθηκε και η συμπληρωματική μελέτη αντιστήριξης του βόρειου πρσανούς σύμφωνα με τις προδιαγραφές που τέθηκαν από το ΚΑΣ. Οι ενέργειες αυτές αποτελούν την αναγκαία προϋπόθεση για την απρόσκοπτη συνέχιση του έργου και στην επόμενη προγραμματική περίοδο.

Η ΙΖ΄ ΕΠΚΑ έχει ήδη προτείνει την ένταξη του έργου στο ΣΕΣ ως έργο-γέφυρα, ώστε να συνεχιστούν χωρίς διακοπή, απρόσκοπτα και με ταχύτητα οι αναστηλωτικές εργασίες. Εάν εξασφαλισθεί η δέουσα χρηματοδότηση είναι βέβαιο ότι μέχρι το 2020 θα έχει ολοκληρωθεί η αναστήλωση ολόκληρου του οικοδομικού συγκροτήματος (κύριο και βοηθητικό περιστύλιο) με αναταγμένο ένα σημαντικό τμήμα των στοών της πρόσοψης και του προπύλου, αλλά και των κιονοστοιχιών του αρχετυπικού περιστυλίου μέχρι το ύψος του γείσου (μπορούν να αναστηλωθούν περίπου 30 από τους 60 κίονες) και έτσι η χώρα θα αποκτήσει "ξανά" ένα από τα πιο εντυπωσιακά μνημεία της κλασικής αρχαιότητας και η Μακεδονία το αρχαιολογικό ορόσημό της.

2. Κεντρικό κτήριο του "Πολυκεντρικού Μουσείου των Αιγών"

Οι εργασίες κατασκευής του κτηρίου προβλέπεται να ολοκληρωθούν στο γ΄ τρίμηνο του 2015 και η ΙΖ΄ ΕΠΚΑ —κατ' εξαίρεση με ότι συμβαίνει στα υπόλοιπα μουσεία που κατασκευάζονται με αντίστοιχες χρονικές προδιαγραφές— έχει αναλάβει την υποχρέωση στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και στο ελάχιστο απομένον διάστημα του ενός τριμήνου να έχει ολοκληρώσει τις μόνιμες εκθέσεις τμήματος του άνω ορόφου του ανακτόρου (εγκρίθηκε ήδη η μουσειογραφική μελέτη) και των γλυπτών στα αίθρια του μουσείου, αλλά και της πρώτης μεγάλης περιοδικής έκθεσης στον κεντρικό εκθεσιακό χώρο καθώς και τον εξοπλισμό του μουσείου μέχρι το τέλος του 2015, ώστε αυτό να είναι έτοιμο να ανοίξει στο κοινό στις αρχές του 2016.

3. Βασιλική Νεκρόπολη

Η Διεύθυνση Συντήρησης του ΥΠ.ΠΟ.Α. στο πλαίσιο του έργου συντήρησης των τοιχογραφιών των μακεδονικών τάφων της Ημαθίας συντηρεί τις τοιχογραφίες και τα κονιάματα του ιωνικού μακεδονικού τάφου της Συστάδας των Βασιλισσών (τάφος της Θεσσαλονίκης) και των τάφων της συστάδας Μπέλλα, ενώ η ΙΖ΄ ΕΠΚΑ, εφαρμόζοντας τμήμα της μελέτης "Ενοποίησης Προστασίας και Ανάδειξης του Αρχαιολογικού Χώρου των Αιγών" υλοποιεί με αυτεπιστασία και χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ το έργο "Ανάπλαση - ανάδειξη της Βασιλικής Νεκρόπολης των Αιγών. Προστασία και ανάδειξη του νεκροταφείου των τύμβων και της ταφικής συστάδας των Τημενιδών (συστάδα Γ΄)" με την ολοκλήρωση του οποίου στο τέλος του 2015 θα αποδοθεί στο κοινό ένα αρχαιολογικό πάρκο έκτασης 500 περίπου στρεμμάτων που βρίσκεται στο κέντρο του αρχαιολογικού χώρου και ακριβώς δίπλα από το γνωστό κέλυφος προστασίας της συστάδας του Φιλίππου Β΄ με την έκθεση των θησαυρών.

Στο πλαίσιο αυτού του έργου στη συστάδα των Τημενιδών αποκαλύφθηκαν πρόσφατα 8 εντυπωσιακά ταφικά κτήρια που φιλοξένησαν ταφές Μακεδόνων βασιλέων για την προστασία και ανάδειξη των οποίων η ΙΖ΄ ΕΠΚΑ εκπονεί μελέτη που θα κατατεθεί τους επόμενους μήνες προς έγκριση στα αρμόδια όργανα του ΥΠ.ΠΟ.Α. Επίσης υπάρχει η ήδη εγκεκριμένη μελέτη προστασίας και ανάδειξης της ταφικής συστάδας των βασιλισσών και του γειτονικού προς αυτή τμήματος του τείχους της αρχαίας πόλης. Οι μελέτες αυτές αποτελούν την αναγκαία προϋπόθεση για την ένταξη στην επόμενη προγραμματική περίοδο του έργου της προστασίας και ανάδειξης των μοναδικών σε ιστορική αλλά και αρχαιολογική σημασία τάφων των μακεδόνων βασιλέων και βασιλισσών των αρχαϊκών, κλασικών και ελληνιστικών χρόνων που έκαναν διάσημη στην αρχαιότητα τη νεκρόπολη των Αιγών.

4. Ευρύτερος αρχαιολογικός χώρος Αιγών

Με βάση την εγκεκριμένη μελέτη στερέωσης, συντήρησης και ανάδειξης του κατάγραφου με αγιογραφίες ναού του Αγίου Δημητρίου Παλατισίων (16ος αιώνας) που εκπονήθηκε από την 11η

- Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, προτείνεται η χρηματοδότηση της συντήρησης αυτού του σημαντικού μνημείου που βρίσκεται στα ανατολικά του άστεως των Αιγών και συμπεριλαμβάνεται επίσης στα προστατευόμενα από την UNESCO μνημεία του χώρου, ώστε σε συνδυασμό με το δημιουργούμενο αρχαιολογικό πάρκο της νεκρόπολης να ενεργοποιηθεί η μέχρι τώρα μη επισκέψιμη ανατολική - βορειοανατολική πλευρά του αρχαιολογικού χώρου με στόχο υπερτριπλασιασθεί ο επισκέψιμος χώρος και συνακόλουθα ο χρόνος παραμονής των επισκεπτών στην περιοχή.

Επίσης στόχος της Εφορείας είναι σε συνέργεια με τους αντίστοιχους Δήμους στην επόμενη προγραμματική περίοδο να υλοποιηθούν δράσεις οργάνωσης - ενεργοποίησης φυσιολατρικών μονοπατιών, καθαρισμού και ανάδειξη των αρχαίων λιθόστρωτων μονοπατιών, φυτεύσεις, επισήμανση χώρων φυσιολατρικού ενδιαφέροντος σε όλη την έκταση του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου

Με επίγνωση της τεράστιας ιστορικής και αρχαιολογικής σημασίας των Αιγών, αλλά και του πολύ σημαντικού ρόλου που μπορεί ο χώρος αυτός να διαδραματίσει στην προσπάθεια της αειφόρου ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής της Μακεδονίας η ΙΖ' ΕΠΚΑ οργανώνει στο χώρο σε σταθερή βάση εκπαιδευτικές δραστηριότητες και εκπαιδευτικά προγράμματα που παρουσιάζουν τεράστια ζήτηση, συμμετέχει σε διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα όπως το COMENIUS, ημερίδες και πολιτιστικές δραστηριότητες σε συνεργασία με Δήμους και τοπικούς φορείς, αναλαμβάνει την ξενάγηση και ενημέρωση εκπροσώπων ελληνικών και διεθνών ΜΜΕ, ενώ ξεκίνησε μια προσπάθεια σε συνεργασία με την ένωση Ξενοδόχων για την ενημέρωση των επισκεπτών με μοίρασμα φυλλαδίων και εποπτικού υλικού και την οργάνωση στις 2 Ιουνίου 2014 ημερίδας για τους τουριστικούς φορείς. Επίσης έχει δημιουργήσει αυτόνομη ιστοσελίδα για τις Αιγές στα ελληνικά και στα αγγλικά με πλούσιο εποπτικό υλικό και πολλές χρήσιμες πληροφορίες και διατηρεί σελίδες σε ψηφιακά μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ωστόσο οι κορυφαίες και πρωτοποριακές δράσεις που έχει σχεδιάσει και στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ υλοποιεί η ΙΖ' ΕΠΚΑ με στόχο την παγκόσμια προβολή και ανάδειξη της τεράστιας ιστορικής, αρχαιολογικής και γενικότερα πολιτιστικής σημασίας της περιοχής είναι τα δύο μεγάλα ψηφιακά έργα, το «Εικονικό μουσείο: Μέγας Αλέξανδρος από τις Αιγές στην Οικουμένη» προϋπολογισμού 1,4 εκ. Ευρώ και το «Δίκτυο εικονικής περιήγησης στο αρχαίο βασίλειο των Μακεδόνων» προϋπολογισμού 1,2 εκ. Ευρώ. Και τα δύο θα είναι προσβάσιμα σε όλο τους το εύρος από το διαδίκτυο, το δεύτερο μάλιστα εκτός από τα αγγλικά και τα ελληνικά θα παρουσιάζεται και στα ρωσικά και τα κινέζικα.

Θεωρούμε ότι οι Αιγές μπορούν να γίνουν ένα πολύ σημαντικό κέντρο μελέτης και έρευνας της Μακεδονίας αλλά και της ελληνιστικής οικουμένης με διεθνή ακτινοβολία, σ' αυτή την κατεύθυνση στοχεύουν οι ανωτέρω δράσεις της ΙΖ' ΕΠΚΑ και του ΥΠ.ΠΟ.Α.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. ΔΙΠΚΑ
3. ΔΑΑΜ
4. ΔΜΕΕΠ
5. ΙΖ' ΕΠΚΑ
6. ΕΥΠΟΤ